

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus I. Argumentum. Concursus factus coram Examinatoribus electis in Synodo, quæfuit suspensa, an sustineatur; & de requisitis necessariis ad validitatem concursus, & an, & quando sit locus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

ARGUMENTUM.

Concursus factus coram Examinatoribus electis in Synodo, quæ fuit suspensa, an sustineatur; Et de requisitis necessariis ad validitatem Concursus. Et an, & quando sit locus provocationi ad novum Examen.

SUMMARIUM.

- 1 Concursus requiritur in Parochialibus de jure patronatus Ecclesiastico; Limita, ut ibi.
- 2 Non verò in Parochialibus de jure patronatus laicali. Limita, ut ibi.
- 3 Neque in Parochialibus de jure patronatus mixto. Limita, ut ibi.
- 4 Enumerantur requisita necessaria ad validitatem concursus in Parochialibus de jure patronatus Ecclesiastico; & n. 5. 6. 7. 16. 17. 19. 21. 23. 25.
- 7 Examinatores Synodales, quas qualitates habere debent, ad hoc, ut validè coram ipsis fieri possit concursus. Vide ibi, & num. 8. 9. 10.
- 11 Juramentum præstari potest ab Examinatoribus Synodalibus etiam extra Synodum.
- 12 Officium Examinatorum Synodalium quamdiù duret? Vide ibi.
- 13 Si ex sex Examinatoribus Synodalibus aliqui, vel omnes fuerint intrà annum suæ electionis demortui, quid facere debeat Episcopus? Vide ibi.
- 14 Concursus est validus, si fiat examen coram Examinatoribus in locum defunctorum subrogatis, dummodo per eos fuerit præstitum consuetum juramentum; secus si tale juramentum fuerit ab eis omissum, vel inter ipsos, & ab eis approbatus intercesserit simonia, & n. 15.
- 18 Si contingat contemporanea vacatio plurium Parochialium, ad omnes quidem indici debet concursus prævia affixione distinctorum edictorum pro unaquaque Ecclesia, non tamen Episcopus tenetur separata peragere examina.
- 20 Concursus non vitiatur, si concurrentes admissi sint ad actum examinis non unitim, sed in mansionibus separatis.
- 22 Episcopus, in actu approbandi, vel reprobandi nullum votum habet decisivum, sed solum jus accedendi; ad validitatem autem hujusmodi adhesionis, quid requiratur? Vide ibi.
- 24 Patronus si præsentaret ante nominationem plurium Personarum, & ante approbationem in concursu, presentatio esset nulla.
- 26 Ad Episcopum spectat eligere digniorem intrà approbatos, quando agitur de Ecclesiis Parochialibus liberis, aut juris patronatus vacantibus in mensibus reservatis.
- 27 Præelectio Dignioris, seu idoneioris, potest etiam fieri à Vicario Apostolico à Summo Pontifice deputato ob ingravescentem ætatem Episcopi, & hac sustinetur ad exclusionem præelectionis factæ ab Episcopo sene.
- 28 Concursus factus coram Examinatoribus electis in Synodo, quoad ejus Constitutiones, & decreta, suspensa sustinetur.
- 29 Simplex presentia alicujus non Synodalis in examine, apta non est invalidandi concursum.
- 30 Episcopus non tenetur inchoare examen statim elapso termino edicti, sed potest illud differre ad sui libitum, dummodo intrà quatuor, vel sex menses respectivè à die vacationis, examen expediatur.
- 31 Ad validitatem concursus non requiritur, quod expleatur per vota secreta.
- 32 Quando non constat de mala Præelectione. Vide ibi, & num. 33.
- 34 Licitum est cuilibet ab irrationabili judicio Episcopi appellare.
- 35 In beneficiis curatis appellatio à præelectione, seu ab irrationabili judicio Episcopi non causat effectum suspensivum, secus in beneficiis non curatis, ut n. 36.
- 37 Postpositus ab Episcopo in concursu provocare valet præelectum ad novum examen, illudque est ipsi decernendum à Judice appellationis in Urbe; Amplia, ut ibi, & n. 38.
- 39 Presentatus à Patrono laico, ad Ecclesiam Parochialem, si in examine fuerit reprobus, potest ab hac reprobatione se appellare, & est locus novo examini delegando in Curia.

- 40 *Ad hoc, ut Judex appellationis decernere valeat novum examen, requiritur quod appellans det aliquem sumum irrationabilitatis, & mala praelectionis Episcopi.*
- 41 *Appellans ab irrationabili judicio Episcopi duram provinciam aggreditur.*
- 42 *Examen per concursum requiritur etiam in beneficiis non Parochialibus, quando ista ex lege foundationis conferenda sint per concursum.* Amplia, ut ibi.

C A S U S I.

VAcata Ecclesia Parochiali A de Jurepatronatus Ecclesiastico, spectante ad institutionem cujusdam Abbatis, fuit ab Episcopo convocatus concursus, & intra terminum decem dierum fuerunt plures à Patrono nominatae Personae coram Examinatoribus electis in ultima Synodo Dioecessana, quae fuit à Sacra Congregatione Concilii quo ad Constitutiones, & decreta suspensa. Longè post decendum in edicto appositum fuit expletum examen, cum interventu non solum dictorum Examinatorum, verum etiam cujusdam Canonici, qui tamen, nec examinavit, nec suffragium dedit; quo peracto Examinatores per vota publica approbarunt, & commendarent Episcopo inter concurrentes, Titium, & Sempronium; Episcopus autem praelegit Titium, quem Patronus praesentavit praefato Abbati posthabito Sempronio; qui praetendit nullum, non solum concursum, sed etiam praelectionem, & esse locum provocationi ad novum Examen. Quero proindè in hoc Casu.

Primò = *An constet de nullitate concursus* = .

Secundò = *An constet de mala praelectione* = .

Tertiò = *An sit locus provocationi ad novum examen* = .

- 1 Quoad primum videtur respondendum affirmativè; Ad validitatem namque concursus necessarii quidem in Parochialibus de jurepatronatus Ecclesiastico juxta secundam conclusionem in *Commentario* deductam, nisi in limine foundationis de consensu legitimi superioris fuerit exclusus *Garz. de benef. par. 9. cap. 2. numer. 270. & seq. Barbof. hic n. 147.* non ve-

2 rò requisiti in Parochialibus de jurepatronatus Laicali, juxta tertiam Conclusionem ibidem pariter deductam; nisi fortasse Patronus Laicus plures accumulativè praesentaret, tunc enim inter ipsos praesentatos deberet fieri examen per concursum. *Gonzal. super regul. 8. cancell. gloss. 6. n. 138. Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 6. Card. de Luc. de Paroch. disc. 7. n. 10.* Minusque

3 requisiti in Parochialibus de jurepatronatus mixto. *Virvian. de jurepat. lib. 10. cap. 1. n. 34. Barbof. hic num. 144. Card. de Luc. de Paroch. disc. 15. num. 3. Monacell. formul. legal. 14. tit. 5. n. 1. par. 1.* nisi jurepatronatus magis participet de Ecclesiastico, quam de Laicali. *Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 6.* Ad validitatem inquam hujusmodi concursus plura requiruntur.

4 Requiritur primò quod ille, qui instituit concursum sit Episcopus, aut etiam alius inferior, qui tamen habeat jurisdictionem quasi Episcopalem, ac jus congregandi Synodum *Barbof. hic num. 45. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 2. 2. ibiq. Carol. Anton. de Luc. n. 3.*

5 Requiritur secundò, quod Episcopus proponat publicum Edictum concursus, ad valvas Ecclesiae Parochialis, aut in alio loco consueto, ac in eo praefigat terminum decem dierum, concurrentibus ad sua nomina deferenda, & describenda, & postea hunc terminum non proroget ultra alios decem dies. *Barbof. hic n. 65. & seqq. & de Paroch. par. 1. cap. 2. num. 40. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. §. 2. n. 8. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. num. 14. & seq. Card. de Luc. de Paroch. disc. 37. num. 6. & seq. Monacell. formul. legal. 10. tit. 5. num. 4. par. 1.* Non tenetur tamen Episcopus proponere edictum cum praefixione termini, decem, aut viginti dierum statim à die notitiae vacationis Ecclesiae Parochialis, sed est in arbitrio Episcopi illud proponere, quando ipsi opportunum videbitur, dummodò id fiat intra semestrem, si Parochialis vacaverit in suo mense, vel intra quadrimestrem si vacaverit in mense reservato, ut testatur *Fagnan. in cap. cum sit ars num. 42. & seqq. de atat. & qualis. Barbof. hic n. 57.*

6 Requiritur tertiò; quod Episcopus, aut Patronus intra terminum praefixum

Y de-

decem dierum, aut prorogatum viginti dierum, plures personas idoneas nominat ad concursum, & hoc requiritur de forma; liberum est etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre. *Fagnan. in d. cap. cum sit ars n. 18. de atat. & qualit. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 31. n. 52. & seq. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. num. 13. Monacell. formul. legal. 14. n. 1. tit. 5. par. 1. Rot. dec. 102. n. 3. & dec. 80. n. 11. coram Ubago*; ita ut appellatio interposita ab ipsis Patronis, vel ab eisdem nominatis prætendentibus alios ad concursum admitti non debere, concursum aliàs legitimè institutum impedire non potest, ut resolvit S. Congregatio Concilii in *Florentina 22. Aprilis 1599. lib. 9. pag. 66.*

- 7 Requiritur quartò, quod Examinatores, qui examinare debent nominatos à Patrono; aut concurrentes, & descriptos intrà terminum præfixum, aut prorogatum sint legitimi, nimirum, quod sint electi, & approbati in Synodo Diœcesana, quolibet anno celebranda ad minus sex, nam si fuerint electi solùm quatuor, aut quinque, & coram his fieret examen; hoc esset nullum. *Ventrigl. in prax. p. 2. annot. 5. §. 1. num. 32. & 34.*, & quidem quod sint electi, & deputati in Synodo vera, & formali congregata per Episcopum, & Clerum ad tractandum de reformatione, & regimine Ecclesiæ, nam si congregaretur Clerus, ad alium finem, & ibi eligerentur Examinatores, isti non dicerentur Synodales, & examen coram ipsis factum, esset nullum *Ventrigl. ubi supra n. 31. Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 32. n. 6.* Quod sint Magistri, aut Doctores, aut licentiati in Theologia, vel jure Canonico, si extent, & in horum defectum sunt alii Clerici, aut Sacerdotes eligendi, qui ad id sint magis idonei. *Barbos. hic num. 103. & de Paroch. par. 1. cap. 2. num. 73. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 36.* Quod præstent juramentum, se quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros, aliàs si fieret concursus coram Examinatoribus, qui non juraverint, concursus esset nullus *Barbos. hic n. 105. & de Paroch. par. 1. cap. 2. num. 76. & seq. Antonell. de Regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 3. Ventrigl. ubi supra num. 37. & seqq. Card.*

de Luc. in annot. ad Concil. disc. 32. n. 8. & de Paroch. disc. 37. num. 14. Quod juramentum præstari potest ab Examinatoribus Synodalibus etiam extra Synodum, & non est necesse, quod præstetur in Synodo. *Barbos. hic n. 105. Pignattell. consult. 13. n. 2. tom. 1.*

- 12 Officium autem horum Examinatorum Synodaliū in Synodo deputatorum durat, donec alii in alia nova Synodo deputati fuerint, sed si elapso anno aliquis ex eis mortuus fuerit, omnium officium expirat *Fagnan. in cap. cum sit ars de atat. & qualit. n. 54. Barbos. hic n. 94. Antonell. de Regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 2.*
- 13 Si ex sex Examinatoribus aliqui fuerint intrà annum suæ electionis demortui, potest Episcopus alios, eo anno durante, in locum mortuorum eligere cum approbatione Capituli; si omnes sex fuerint demortui intrà annum, debet ex antiquis Examinatoribus Synodalibus, si fuerint, eligere non pauciores, quàm sex, & si non existant omnes sex examinatores antiqui Synodales, tunc Episcopus eligit illos, qui fuerint, & alios suppleat de novo, approbatos tamen à Capitulo usque ad numeri præfati complementum. Verùm si nulli examinatores antiqui Synodales superstites fuerint, tunc Episcopus novos examinatores idoneos qui à Capitulo approbati sint, non pauciores quàm sex substituat, qui debent supradictum juramentum præstare, & habere qualitates requisitas à Concilio, & quorum officium durat usque ad tempus celebrandi novam Synodum, ut declaratum fuisse à Clemente VIII. testantur *Barbos. hic n. 93. Fagnan. in cap. cum sit ars de atat. & qualit. n. 45. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 2. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 41. & seqq. Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 32. n. 7. Pignattell. consult. 119. n. 1. tom. 1.*
- 14 Adeo ut si fiat examen coram Examinatoribus in locum defunctorum subrogatis, & approbatis à Capitulo, ac præstito per eosdem Examinatores consueto juramento, concursus est validus, ut declaratum fuit à S. Congregatione Concilii in *Satrianen. Concurfus 28. Junii 1704. & in Abellinen. Concurfus 28. Febr. 1711.*
- 15 Secùs si fiat examen coram istis Examinatoribus subrogatis, non præstito priùs per

per eos juramento fideliter exequendi munus, aut si constet, quod intercesserit Simonia inter dictos examinatores, & approbatos ab eis, tunc enim concursus esset nullus, & esset deveniendum ad novum examen, ut fuit resolutum ab eadem S. Congregatione in *Pennen. Concursus* 23. Junii 1708., ubi post vacationem Parochialis Ecclesiae S. Silvestri Locci Cermignani Pennen. Diocesis, indicto concursu per Episcopum, quatuor fuerunt concurrentes, Nicolaus Adrianus, qui ex quinque Examinatoribus, qui cum licentia supposita quidem, & non exhibita, S. Congregationis interfuerunt, quatuor favorabilia vota reportavit; Joseph Sebastianus, & Joannes Adrianus singuli tria, atque Joseph de Castellis duo dumtaxat. Peracto examine renuit Episcopus praelectionis judicium proferre sub pluribus assertis motivis nullitatis dicti concursus, quod nempe Examinatores praevie ad examen haud juverint ad Sancta Dei Euangelia sese fideliter munus executuros, quod insuper iidem examinatores non passim inter se, sed per suffragia secreta, vota sua protrulerint; quod tandem inter eundem Nicolaum Adrianum, & nonnullos ex Examinatoribus simoniaca labes intercesserit. Unde proposito dubio ad instantiam praedicti Nicolai Adriani = *An constet de nullitate concursus, itaut sit deveniendum ad novum examen* = responsum fuit *Affirmativè*.

16. Requiritur quintò, quòd in examine intersint saltem tres Examinatores Synodales, & quod non interveniat alius examinatus extraneus, seu non Synodalis, qui simul suum suffragium det, ac referat super vita, moribus, ac Doctrina, aliàs concursus esset nullus. *Fagnan. in cap. cum sit ars de atat. & qualit. n. 55. Barbos. hic n. 78. & seq. & num. 102. & de Paroch. par. 1. cap. 2. n. 71. Pignattell. consult. 21. n. 1. 4. & 11. tom. 3. & consult. 77. n. 50. tom. 9. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 1. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. num. 28. & seqq. Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 32. n. 13.*

17. Sextò requiritur, quod omnes descripti examinentur super scientia, vita, & moribus, & prudentia, ab Episcopo, & eo impedito ab ejus Vicario Generali, & ab

Pars V.

Examinatoribus Synodalibus, elapso termino praefixo; adeò tamen, ut si fiat examen adhuc durante termino, non proinde concursus ex hoc capite est nullus, si nemo compareat post examen, qui se ob id laesum praetendat, vel si compareant alii, & isti etiam examinentur ante relationem Examinatorum, & electionem Episcopi. *Fagnan. in cap. cum sit ars n. 18. 48. & seq. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. §. 2. n. 12. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 19. & seq. Monacell. formul. legal. 10. tit. 5. n. 5. par. 1.*

18. Et si contingat contemporanea vacatio plurium Parochialium, ad omnes quidem indici debet Concursus praevia affixione distinctorum edictorum pro unaquaque Ecclesia; non tamen Episcopus tenetur separata peragere examina; sed concursus absolvi potest unico concurrentium examine; quia finis, & ratio, propter quam Concilium requirit examen est, ut Ecclesia à dignis, atque idoneis Parochis gubernetur, ut diximus in *Commentario*; Cum autem Episcopus de majori, vel minori idoneitate, & habilitate concurrentium ad omnes Parochiales eodem tempore vacantes rectè valeat se certiore reddere, judiciumque efformare absque minima laesione conciliaris dispositionis, mediante unico examine, hinc est, ut adimpleto primario sine per Concilium volito, curari non debet de materialitate plurium examinum literaliter non requisitorum in simultanea plurium Ecclesiarum vacatione, ut resolutum fuit à S. Rota in *Majoricen. Parochialis de Manacor* 2. Julii 1708. §. utroque cum seq. coram R. P. D. Omanna, & 22. Febr. 1709. §. Discursus cum seqq. cor. R. P. D. Aldrovando.

19. Septimo requiritur, quod elapso termino Edicti Episcopus inchoet quidem examen, sed illud eodem die non claudat, quando plures fuerunt descripti, sed sunt expectandi, vel vocandi, alioquin vitiatur concursus, si unus tantum ex descriptis examinetur, & his non citatis, neque expectatis claudatur concursus. *Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 10. Massobr. in prax. habent. concurs. requisit. 3.*

20. *dub. 10.* Non vitiatur tamen concursus si concurrentes admissi sint ad actum examinis in mansionibus separatis, non au-

Y 2 tem

- tem unitim, prout in concursibus aliarum Parochialium practicum fuit, ut resolvit S. Congregatio Concilii in *Æffina concursus* 1. Decembris 1708.
- 21 Peracto examine, requiritur octavo, quod Examinatores Synodales simul congregati, & collegiativè, cum Episcopo, aut eo impedito cum Vicario Generali dent sua vota; quæ non est necesse, ut dent secretè, sed sufficit, imò magis expediens est, quod illa ferant publicè, & deindè referant Episcopo; aut ejus Vicario Generali, quos idoneos repererint, & quos non, *Fagnan. in cap. eam te n. 15. & seq. & in cap. cum sit ars num. 10. de atat. & qualit. Barbof. hic n. 110. & seqq. Tondut. quest. benef. cap. 59. num. 1. tom. 1. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 46. 52. & seq. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 4. Card. de Luc. annot. ad Concil. disc. 32. n. 9. & 11. & de Paroch. disc. 37. num. 19.* Adeo in actu approbandi, vel
- 22 reprobandi Episcopus, vel eo impedito, Vicarius Generalis, nullum votum habet decisivum; sed solum jus accedendi; Ad validitatem autem hujusmodi adhæfionis, seu ad hoc, ut Episcopus, vel Vicarius legitimè accedere possit, requiritur paritas votorum, seu quod omnes examinati ab examineribus sint pares in votis, si enim unus ex examinatis habeat ultra dimidiam, e. g. si unus ex examinatis fuerit à duobus examineribus approbatus, & ab uno reprobus, & alius pariter fuerit à duobus approbatus, & ab uno reprobus, & tertius fuerit à tribus examineribus approbatus; Episcopus, aut ejus Vicarius non potest accedere habenti paritatem votorum, ommissio tertio habente ultra dimidiam, seu habente tria vota, sed iste approbatus à tribus examineribus est instituendus. *Pignatell. consult. 125. per tot. tom. 4. Barbof. hic n. 115. & seq. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 211. num. 14. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 5. §. 1. n. 51. Card. de Luc. de Paroch. disc. 37. n. 25.*
- 23 Facta relatione ab Examineribus Synodalibus eorum, qui fuerint idonei approbati, in Parochialibus de jure patronatus Ecclesiastico, si institutio spectat ad Episcopum, requiritur nonò, quod Patronus eligat inter approbatos idoneum, aut magis idoneum, & illum præ-
- sentet Episcopo, qui eum instituere debet intrà duos menses à die præsentationis, aliàs institutio devolvitur ad Metropolitanum, aut viciniorum Ordinarium, aut ad Sedem Apostolicam arbitrio Patronorum juxta Constitutionem Pianam, & tradit *Antonell. de Regim. Eccles. lib. 3. 24 cap. 5. n. 28. in fin.* Adeò ut si Patronus præsentaret ante nominationem plurium personarum, & ante approbationem in concursu, præsentatio esset nulla *Barbof. hic nu. 143. & de Paroch. par. 1. cap. 2. sub nu. 124. Rot. decis. 80. nu. 8. & seqq. & decis. 102. nu. 5. & seq. coram Ubag.*
- 25 Si verò institutio spectet ad inferiorem, tunc requiritur, quod Episcopus eligat idoneiorem, quem Patronus præsentare debet inferiori, etsi secus fiat, institutio est nulla. *Barbof. hic nu. 141. Gratian. discept. 211. nu. 32. & seq. Pignatell. consult. 78. nu. 11. tom. 9.* Sicuti ad
- 26 Episcopum spectat eligere digniorem, & idoneiorem inter approbatos ab Examineribus Synodalibus, quando agitur de Ecclesiis Parochialibus liberis, aut juris-patronatus vacantibus in mensibus reservatis, quem præeligere poterit etiam extra locum examinis. *Fagnan. in cap. Eam te nu. 21. & 24. & in cap. Cum sit ars de atat. & qualit. n. 52. Barbof. hic n. 120. & 140. Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 32. n. 17. & seq. & de Paroch. disc. 37. n. 26.*
- 27 Hujusmodi præelectio dignioris, seu idoneioris potest etiam fieri à Vicario Apostolico in Diocesi à Summo Pontifice deputato ob ingravescentem ætatem Episcopi, & hæc sustinetur ad exclusionem præelectionis factæ ab Episcopo fene, ut decisum fuit à S. Congregatione Concilii in *Forosempronien. præelectionis ad Parochialem* 16. Novembris 1709. ubi vacata Ecclesia Parochiali S. Andreæ Castri Laureti de mense Martii, Episcopus concursum per edictum subscriptum à Vicario indixit habendum vel coram ipso, vel coram eodem Vicario Apostolico, ob ejusdem Episcopi ingravescentem ætatem jussu Summi Pontificis illi Diocesi præposito. Post itaque publicatum, & affixum edictum sub die 3. ejusdem mensis cum termino decem dierum, habitus fuit, & absolutus concursus coram dicto Vicario Apostolico, ac tribus

Exa-

Examinatoribus Synodalibus sub die 13. fæpediti mensis. Septem fuere concurrentes, quos inter Regius, Coppa, & Battellus omnium Examinatorum favorabilia vota unusquisque reportavit, reliqui verò, cum duorum tantum Examinatorum suffragiis, inter approbatos recensiti extiterunt. Successivè sub die 15. ejusdem mensis idem Episcopus uti magis dignum præelegit præfatum Coppam, mandavitque ad ejus favorem Bullas expediri, quemadmodum fuerunt expeditæ cum subsecuta possessione. Sed eademmet die Vicarius Apostolicus vigore suarum facultatum protestatus fuit in Cancellaria Episcopali Bullas fore expediendas ad favorem Regii tanquam magis idonei, qui similem protestationem emisit appellando, & pro nulla redarguendo præelectionem Episcopi. Unde quæsitum fuit = *An sustineatur præelectio Vicarii Apostolici, sive potius præelectio, & successiva provisio, Episcopi in casu &c.* = cui S. Congregatio respondit = *Affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem* =

Hoc præsupposito; in casu præsentis, concursus, de quo agitur, qualificatus non videtur supradictis omnibus requisitis, & consequenter apparet nullus; fuerunt namque in eo adhibiti Examinatores electi non in vera, & formali Synodo, sed electi in Synodo, quæ fuit suspensa: interfuit in examine alius, qui non erat Examinator Synodalis; & examen fuit expletum longè post decendum in edicto appositum, ac approbatio, & reprobatio concurrentium fuit facta ab Examinatoribus per vota publica.

His tamen non obstantibus cenfeo præfatum concursus esse validum; fuit namque in eo observata forma præscripta à S. Concilio Tridentino in hoc *Canone*, & à Constitutione S. Pii V., dum in eo fuerunt adhibiti tres Examinatores Synodales, fuerunt propositi casus ab Episcopo, & Examinatores suum officium expleverunt in interrogationibus, & in scrutinio responsum.

28 Quin attendi mereatur, quod Examinatores non erant Synodales, ex quo Synodus, in qua fuerunt electi, fuerit à Sacra Congregatione Concilii suspensa; quoniam qualitas Examinatorum Synodaliū nequit impugnari, cum illi depu-

tati appareant in Synodo Diocesana, quæ licet fuerit à dicta Sacra Congregatione suspensa, tamen suspensio fuit quoad Constitutiones, & Decreta, non verò quoad deputationem Examinatorum; ut rescripsit Sacra Congregatio Concilii in *Isclana Parochialis* 23. Julii 1718., ubi cum quidam Sacerdos rejectus in concursu habito occasione collationis Parochialis Ecclesiæ S. Spiritus Suburbii Celsæ in Civitate Isclana, impugnaverit eundem concursus, inter cætera præsertim ex eo, quod examen fuerit factum ab Examinatoribus deputatis in Synodo, quæ fuit successivè quoad ejus Constitutiones suspensa, non obstante simili exceptione concursus declaratus fuit validus. Et quidem hanc qualitatem passus fuit idemmet Sempronius ab Episcopo postpositus, qui cum se subjecerit iudicio dîctorum Examinatorum, in his illum concurrere agnovit, ac proindè eam impugnare non valet. *Rota in Pampilonen. Parochialis apud Garz. de benef. p. 9. cap. 2. n. 89. in fin.*

29 Minusque officit, quod interfuerit in examine quidam Canonicus extraneus, seu qui non erat Examinator Synodalis, quoniam ille non examinavit, nec suffragium dedit, nec relationem fecit, sed solum simpliciter interfuit in examine; non enim simplex præsentia alicujus non Synodalis est apta invalidandi concursus; sed ad hunc effectum requiritur, quod idem extraneus simul examinet, votum suum det, ac referat juxta quintum Requisite superius relatam, & tradit *Pignartell. consult. 21. n. 5. & 11. tom. 3.*

30 Neque adversatur, quod examen fuerit expletum longè post decendum e. g. elapsis tribus mensibus, & ultra à die expirati termini in edicto appositi, quia terminus decem, vel viginti dierum, qui præfigitur in hujusmodi edictis non est ad perficiendum examen, sed dumtaxat ad hoc, ut Patroni nominare valeant plures personas idoneas ad examen, vel ad convocandum eos, qui concurrere voluerint. *Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 31. nu. 48. & seq. Ventrigl. in prax. p. 2. annor. 5. §. 1. n. 15. ibi = Nec Episcopus tenetur inchoare examen statim elapso termino edicti, sed potest illud differre ad sui libitum, dummodo intrà quatuor, vel sex menses*

menses respectivè à die vacationis, examen expediatur = Massob. in prax. haben. concurs. requisit. 3. dub. 10. n. 1. & seq.

Denique non obstat, quod Examinatores in exquirendis qualitatibus Oppositorum non processerint per suffragia secreta; Quoniam ad validitatem concursus non requiritur, quod explentur per vota secreta, immò magis expedit, ut Examinatores palàm inter se sua vota conferant, ut testantur *Garz. de benef. p. 9. cap. 2. n. 107. Barbof. de offic. & potest. Paroch. p. 1. cap. 2. n. 68.* & aliæ auctoritates superiùs relatæ §. *Peractò*, & resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in *Monopolitana concursus 13. Maji 1713.* ubi non obstante, quòd examen fuerit expletum longè post decendum, & Examinatores processerint per suffragia publica, fuit definitum concursum esse validum.

32 Descendendo nunc ad secundum Dubium respondeo, non constare in hoc casu de mala præelectione; Perpensis namque omnibus, & singulis Oppositorum qualitatibus, præelectio magis justa, congrua, & rationabilis dari non potest. Si quidem Titius est major ætate, diutiùs inservivit Ecclesiæ, pluries ad animarum curam fuit approbatus, ipse est vitæ innocentia, bonis moribus, prudentia, zelo, & sedulitate in sacris gerendis imbutus. E contra Sempronius licèt sit approbatus habilis ad hanc Parochialem ratione literaturæ; tamen deficiunt in eo supraddictæ qualitates; ac proindè Episcopus rationabiliter prælexit Titium in Curatum dictæ Ecclesiæ Parochialis, dum imbutus bonis moribus, prudentia, zelo, licèt minùs doctus, præferendus est æquè docto, aut doctiori, cujus mores non sint approbati. *Garz. de benef. par. 9. cap. 2. n. 111. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 4. n. 112. Card. de Luc. de Paroch. discurs. 1. n. 19. & disc. 6. n. 4. Rot. decis. 5. n. 4. & seq. coram Celso, & in Albanen. Archipresbyteratus 2. Junii 1702. S. Præterea coram R. P. D. Anfaldo, & in Lunen. Sarzanen. Parochialis 14. Januar. 1707. S. Si autem cum seq. coram R. P. D. Omanna; Et attentis his qualitatibus emicantibus potius in præelecto, quàm in postposito, Sacra Congregatio Concilii in Abellinen. concursus 28. Febr. 1711., & in dicta Mono-*

politana concursus 13. Maji 1713. rescripsit, non constare de mala præelectione.

33 Insuper Titius totius populi curæ affectionem habet, illumque gentes omnes gratitudine, & benevolentia prosequuntur; è conversò Sempronius parum gratus hominibus illis, veluti non adèd illibatæ famæ in illorum opinione existens, reperitur; quòd pariformiter rationi omninò consonam Episcopi præelectionem convincit, cùm in seligendis Pastoribus, ii semper præferendi sint, qui populi affectione, & gratitudine potiantur, & è contra rejiciendi sint, qui personis parùm grati sum, & in eorum mala opinione versantur, dum promiscua, & continua desideratur dilectio inter Populum, & Rectorem. *Card. de Luc. de Paroch. disc. 1. nu. 19. disc. 2. nu. 4. disc. 3. nu. 11. disc. 137. nu. 27. Rot. in dicta Albanen. Archipresbyteratus 29. Januarii 1703. S. Parum, & S. Conspirabat coram R. P. D. Anfaldo; & prosequitur Rot. in dicta Lunen. Sarzanen. Parochialis 14. Januar. 1707. S. Et denique coram R. P. D. Omanna.*

34 Ad tertium denique Dubium superiùs propositum, videtur respondendum, esse locum provocationi ad novum examen; Clara namque est Constitutio S. Pii V. in *Commentario* relatæ, juxta quam licitum est cuilibet ab irrationabili iudicio Episcopi appellare, & præelectum provocare ad novum examen coram Judice appellationis, adèd ut Postpositus appellare potest à præelectione, seu ab irrationabili iudicio Episcopi, non quidem in suspensione, sed tantùm in devolutivo, dum in beneficiis Curatis appellatio à præelectione, seu ab irrationabili iudicio Episcopi non causat effectum suspensivum, nec impedit præelectum, quo minùs possessionem Parochiæ apprehendat. *Fagnan. in cap. Eam te nu. 28. & in cap. cum sit ars n. 51. & 53. de at. & qual. Barbof. hinc nu. 154. & 156. Antonell. de regim. Eccles. lib. 3. cap. 5. S. 6. nu. 51. & 53. Tondut. quest. benef. cap. 59. n. 2. tom. 1. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 211. n. 11. Pignattell. consult. 77. nu. 52. tom. 9. Rot. decis. 178. n. 6. p. 18. rec. & decis. 24. n. 7.*

36 coram Celso. Quamvis in aliis beneficiis non curatis, sed simplicibus, etiam jurispatronatus, ad quorum consecutionem requiritur quoque examen, ut supra vidimus

- dimus *Canon. I.*, detur appellatio suspensiva à relatione, seu reprobatione Examinatorum, & Episcopi. *Rot. decis. 338. n. 3. & seq. coram Bich. & decis. 66. n. 9. coram Ottobon. & decis. 155. n. 3. p. 10. rec.*
- 37 Ac etiam idem Postpositus ab Episcopo in concursu provocare valet præelectum ad novum examen coram Judice appellationis, qui illud decernere debet, & præelectus tenetur se subicere novo examine coram Judice hic in Urbe, quamvis rejectus prius non doceat de irrationabili judicio Episcopi, ut docet, & quampluribus resolutionibus S. Congregationis Concilii probat *Fagnan. in cap. Eam te de atat. & qualitat. n. 31. & seqq. Barbof. hic n. 157. Card. de Luc. in annot. ad S. Concil. disc. 32. nu. 24. & de Paroch. disc. 7. nu. 3. & 8. Rot. decis. 24. n. 5. & 13. coram Celso; & decis. 9. n. 2. & seq. & decis. 10. n. 4. post Monacell. Formul. legal. tom. 4. & in Lunen. Sarzanen. Parochialis 14. Janu. 1707. S. Non enim coram R. P. D. Omana, & in Comen. Præpositura 13. Maji 1707. S. Clara coram eodem, & resolutum fuit ab eadem S. Congregatione Concilii in dicta Isclana Parochialis 23. Julii 1718. ad secundum.* Ac non obstantibus distantia loci, ingravescencia ætatis Oppositorum, & ingruentia bellorum, nam Constitutio Piæ decernit provocationem ad novum examen coram ipso appellationis Judice fieri posse, quæ verba præsentiam appellati necessariò requirunt. *Rota decis. 263. nu. 4. coram Peutinger. & decis. 5. nu. 14. & decis. 24. n. 13. & seq. coram Celso, & in Placentina Parochialis 25. Februar. 1707. S. Absoluta, usque ad fin. coram R. P. D. Anfaldo, & in dicto Comen. Præpositura 13. Maji 1707. S. Quodque coram Omana.*
- 39 Imò ipsemet Præsentatus à Patrono laico, si in examine fuerit reprobatus ab Examinatoribus Synodalibus, ab hac reprobatione potest se appellare, & est locus novo examini delegando in Curia, si per documenta doceat de sua idoneitate, ut rescripsit S. Congregatio Concilii in *Nucerina Paganorum Parochialis 20. Septembris 1704.*, ubi quidam Sacerdos præsentatus à Patronis ad beneficium Curatum Terræ Angriæ Nucerinæ Diocesis de jurepatronatus laicorum, dum institutionem peteret ab Ordinario, fuit in examine tamquam insufficientis ab Examinatoribus Synodalibus reprobatus per sententiam, per quam etiam declaratur illum non esse ad dictum beneficium instituendum, sed idem Sacerdos appellationem ab ea interposuit, exhibendo plura documenta de sua idoneitate, & remissa causa ad dictam S. Congregationem, ac disputatis in ea dubiis; Primo = *An sit locus novo examini, & quatenus affirmativè.* Secundo = *An, & cui sit delegandum* = placuit ipsi respondere ad primum *Affirmativè*; ad secundum *In Curia*.
- 40 Verùm his minimè attentis existimo in hoc casu non esse locum provocationi ad novum examen. Etenim, licet ad effectum, ut Judex appellationis decernere valeat novum examen, non requiratur, quod appellans prius doceat de irrationabili judicio Episcopi; requiritur tamen, quod det aliquem fumum irrationabilitatis, & mala præelectionis Episcopi; e. g. quod Postpositus probet se esse æqualiter approbatum, & demonstret etiam per fides extrajudiciales se esse magis qualificatum, Præelectum esse familiarem Episcopi, esse invisum populo, esse infamatum de incontinentia, fuisse aliquando inquisitum, aut probet Episcopum ante examen concurrentium animum suum provalasse velle gratificare electo, aut prohibuisse Examinatoribus relationem facere in scriptis, prout fieri solet, sed jussisse sibi verbaliter referri, quinam ex concurrentibus essent idonei; ex his enim omnibus suspecta redditur electio, & præsumitur Episcopus talem eligendo non rationis tramitem sequutus fuisse, sed passionis affectum. *Fagnan in cap. Eam te de atat. & qualitat. num. 39. & seq. Monacell. Formul. legal. 1. tit. 15. n. 21. p. 2. Card. de Luc. de Paroch. disc. 7. nu. 9. Rot. in Comen. Præpositura 13. Maji 1707. S. Clara coram R. P. D. Omana.* In casu præsentis Sempronius postpositus nullum fumum dat de irrationabilitate judicii Episcopi; imò ex supradictis apparet præelectionem non posse esse magis justam, ac rationabilem, & consequenter ipsi non est decernendum novum examen.
- 41 Advertere autem debet Appellans ab irrationabili judicio Episcopi se duram provinciam aggredi, tum quia causam appellationis prosequi tenetur in judicio Ord-

- Ordinario per tres sententias conformes, rum quia etiam si probaret se esse magis qualificatum in literatura, gradu, nobilitate, ætate, non proindè convinceret iudicium, seu præelectionem Episcopi de irrationabilitate, quia illud interponi potuit ab Episcopo ob alias qualitates existentes in Præelecto, quæ non existunt in Postposito, eo quia e. g. præelectus sit vitæ magis exemplaris, prudentior, magis gratus, & proficiuus Parochianis. *Fagnan. in dicto cap. Eam te de ætat. & qualit. n. 32. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. disc. 211. n. 1. Pignattell. consult. 118. nu. 4. & seqq. tom. 1. Card. de Luc. de benef. disc. 69. n. 14. & in annot. ad Concil. disc. 32. n. 20. Monacell. Formul. legal. 2. tit. 15. n. 22. p. 2.*
- 42 Et hic nota, quod examen per concursum non solum requiritur in beneficiis Parochialibus; verum etiam in beneficiis non Parochialibus, quando ex lege foundationis, aut ex alia dispositione huiusmodi beneficia simplicia conferenda sint per concursum adinstar Parochialium, etiam si vacent in mensibus reservatis, si lex foundationis sit Beneplacito Apostolico munita, ut resolutum fuit à S. Rota in *Derthusen. Beneficii 22. Junii 1705. per tot. coram. R.P.D. Omanna.*
- 5 *Non est necessarius concursus in Parochialibus de jure patronatus Ecclesiastico, quando illa per tempus ferè immemorabile consueverint provideri absque concursu. & n. 11. & 17.*
- 6 *Consuetudo ferè immemorabilis negativa concursus, maxime si sit introducta cum scientia, & patientia Papæ, præsumere facit Summum Pontificem voluisse observari Conciliarem concursum in Parochiali.*
- 7 *Publica fama, & opinio, quod in provisione Parochialis non sit necessarius concursus, probat eandem Parochialem esse vel ex lege foundationis, vel ex privilegio Apostolico ab eo exemptam.*
- 8 *Enumerantur Casus, in quibus non est necessarius concursus in beneficiis Curatis. & n. 18.*
- 10 *Non omne initium excludit immemorabilem.*
- 12 *Observantia centenaria, & ferè immemorabilis dupliciter sumi potest, & quomodo? Vide ibi.*
- 13 *Decretum irritans, quamvis inficiat observantiam centenariam in linea præscriptionis, non inficit tamen illam in linea possibilitatis allegandi quemcumque titulum meliorem de mundo. & n. 14.*
- 15 *Quod Parochialis fuerit ab immemorabili collata absque concursu, prævio dumtaxat examine solius præsentati, ex quibus probetur? Vide ibi, & n. 16.*

ARGUMENTUM.

An necessarius sit Concursus in provisionibus Parochialium de Jure patronatus Ecclesiastico, quando per consuetudinem ferè immemorabilem illæ solitæ fuerint provideri absque Concursu.

SUMMARIUM.

- 1 *Decretum irritans adjectum in dispositione Conciliari, & Constitutioni Piana destruit, & prohibet omnem desuetudinem, & contraventionem.*
- 2 *Immemorabilis numquam sublata censetur, nisi per mentionem, & derogationem specialem. & num. 9. & 17.*
- 3 *Immemorabilis observantia negativa concursus in Parochialibus an sit impossibilis, tam ante, quam post Concilium, & n. 4. & n. 10.*

C A S U S I I.

PER tempus ferè immemorabile Ecclesia Parochialis A de jure patronatus Ecclesiastico fuit provisa absque ullo concursu, solum ad nominationem Patroni, prævio examine super doctrina, & qualitatibus solius præsentati; Prætendit nunc Episcopus, eadem Ecclesia vacante, illam conferre cum indicatione concursus, acriter contradicente Patrono; Quæritur an necessarius sit concursus in provisione hujus Ecclesiæ, quando ferè ab immemorabili illa solita fuit provideri absque concursu?

Præceptor meus, ut audivi, dum apud ipsum studebam, credit esse omnino servandam formam concursus in Parochialibus de jure patronatus Ecclesiastico, etiam si illæ finè concursu ab immemora-

bi-